

KAITSEMINISTEERIUM

EESTI EUROOPA KAITSEFONDIS OSALEMISE PÕHIMÕTTED

Taust

Euroopa Kaitsefond

- Euroopa Kaitsefondi eesmärk on Euroopa Liidu kaitsealase teadus- ja arendustegevuse toetamine ühes koostöö loomisega liikmesriikide võimearendustega. Aastatel 2021-2027 jagatakse Euroopa eelarvest 8 miljardit eurot (1/3 teadusuuringuteks ja 2/3 arendustegevusteks). Keskne fookus on Euroopa kaitsetööstuse ja tehnoloogilise võimekuse tugevdamine, innovatsioon ja konkurentsivõime ning piiriülene koostöö.
- Ülesehituselt toimib Euroopa Kaitsefond taotlusvoorudest, mis koostatakse koostöös Euroopa Komisjoni ning EL liikmesriikidega (ja Norraga). Taotlejateks on ettevõtetest ja/või teadusasutustest koosnevad konsortsiumid. Konsortsium peab koosnema minimaalselt kolmest taotlejast kolmest erinevast riigist.
- Taotlusvoorud on konkurentsipõhised. Hindamist kureerib Euroopa Komisjon ja see toimub sõltumatute hindajate abil.

Eesti osalus

- Eesti osalemine Euroopa Kaitsefondi taotlusvoorudes tugineb Kaitseväe võimevajadustele, Kaitseministeeriumi valitsemisala kaitsetööstuspoliitikale ning Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja innovatsioonipoliitikale. Sellest tulenevalt on fookuses (1) Kaitseministeeriumi valitsemisala prioriteetidest tulenev spetsiifiliste võimearenduste edasiarendamine, (2) kaitsetööstusettevõtete ja teadusasutuste osalemise toetus nendes projektides, mis aitavad panustada Eesti kaitsevõime vajadustesse ja teadusarendustegevuse suundadesse ning (3) kaitsetööstuse ekspordipotentsiaali tugevdamisse.

Üldsätted

- Eesti Euroopa Kaitsefondis osalemise põhimõtted (edaspidi põhimõtted) on alusdokument, mis reguleerib Kaitsefondi esitatavate taotluse üldist menetlemist, osapoolte rolle, otsuste tegemist ning mh Eesti juhtprojektide kujunemist ning Kaitseministeeriumi eelarvest makstavat kaasfinantseeringute andmise ja mitte-rahalise toetuse väljendamise põhimõtteid;
- Osalemise põhimõtete kehtestamise eesmärk on tagada taotlusvoorus osalevatele osapooltele (Eesti ettevõtted ja teadusasutused) läbipaistvus protsessi võimaluste, otsuste ja ajaraamide osas.
- Keskelt koordineerib Eesti osalust Euroopa Kaitsefondis Kaitseministeeriumi innovatsiooni osakond. Koordineerimine toimub kokku kolmel tasandil: (1) informatsioonivahetus valitsemisalas (Kaitsevägi, Kaitseväe Akadeemia, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus jne); (2) aktiivne suhtlus ning koostöö info vahetamisel ning ürituste korraldamisel Eesti Kaitse- ja Kosmetööstus Liiduga ning (3) Eesti riigi huvide eest seismine ning nende esindamine Euroopa Komisjoni poolt kureeritud Euroopa Kaitsefondi tegevustes ja formaatides, sh programmikomitee töös osalemine.

Eesmärk

- Põhimõtete loomise aluseks on tagada aktiivne ettevõtete huve järgiv ja Eesti võimearendusvajadusi toetav osalemine Euroopa Kaitsefondi tööprogrammis.
- Euroopa Kaitsefondi tööprogrammis osalemine ühe aasta kohta on tulemuslik, kui Eesti poolt väljapakutud juhtprojekt saab taotletud rahastuse Euroopa Komisjonilt või Kaitseministeeriumi poolt väljastatud tahtekirjade ja/või kaasfinantseeringu otsustest

vähemalt 50% saavad rahastamise otsuse Euroopa Komisjonilt.

Eesti juhtprojekti valimine

- Euroopa Kaitsefondis Eesti juhtprojekti valimine toimub konsultatsioonide tulemusena.
- Juhtprojekti idee kujundatakse nii Eesti riigi prioriteetidest lähtuvalt kui Euroopa võimearenduse eesmärges silmas pidades.
- Projekti idee peab vastab ülesehituselt ja formaadilt Euroopa Kaitsefondi suunistele
- Juhtprojektide valikul lähtutakse kahest alusest: (1) projektil peab olema selge puutumus Kaitseväge pikaajaliste võimevajadustega ja (2) potentsiaalne juhtettevõtte või teadusasutus peab olema valmis ja võimeline üle-Euroopalist konsortsiumi edukalt juhtima.
- Ettepaneku tehniliseks ettevalmistuseks kaasatakse koostööpartneriks kas valitsemisala- või kaitsetööstuse põhine osapool (edaspidi osapool).

Kaitseministeeriumilt toetuse taotlemine

- Eesti Euroopa Kaitsefondi toetuse taotlemise konkursi ajakava on sõltuvuses Euroopa Komisjoni poolt paika pandud täpsemast ajakavast.
- Euroopa Kaitsefondi kohta käiv informatsioon ning konkursi avamise aeg ning nõutav dokumentatsioon ning täpne ajakava on püsivalt kättesaadav Kaitseministeeriumi kodulehel (edaspidi kodulehel). Kodulehel avalikustatakse ka info riigipoolse kaasfinantseeringu maksimaalse võimaliku kogusuuruse osas ühe taotlusvooru kohta.
- Täiendavalt toimub teavitust konkursi avamisest meedia vahendusel ning Eesti Kaitse- ja Kosmetööstuse Liidu (edaspidi EKTL) kaudu.
- Tahtekirja (sh koos kaasfinantseeringuga) ning soovituskirja taotlemine toimub kord aastas paika pandud ajakavast lähtuvalt.
- Kaitseministeeriumis on taotluste teemal kontaktiks Innovatsiooni osakond, kellele esitatakse nõutud dokumentatsioon ning kellel on õigus paluda selguse huvides ja kokkulepitud ajaraamis esitatud taotlusi täiendada või täpsustada.
- Innovatsiooni osakond esitab nõuetekohased (Euroopa Komisjoni poolt nõutavat informatsiooni sisaldavad) taotlused ja muu informatsiooni Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduskomisjonile otsuste tegemiseks.

Minimaalne vajalik info taotluse esitamisel

- Taotleja peab taotlusvoorus osalemiseks esitama ideekirjelduse, mis sisaldab minimaalselt järgmist infot:
 - teema (*call topic*) ja projekti nimi;
 - projekti juhtriik ja konsortsiumi juht;
 - projekti ja selle oodatava tulemi lühikirjeldus ja Eesti ettevõtte roll tööpaketites (partner, alltöövõtja jne);
 - võimalusel osaleja tööpanus ja eelarveline maht ning selle osakaal kogu tööpaketis;
 - toetus, mida Kaitseministeeriumilt oodatakse (toetuskiri, tahtekiri ja/või kaasfinantseering);
 - kas ja kuidas projekt toetab või toetaks Eesti võimearendust või valitsemisala vajadusi!

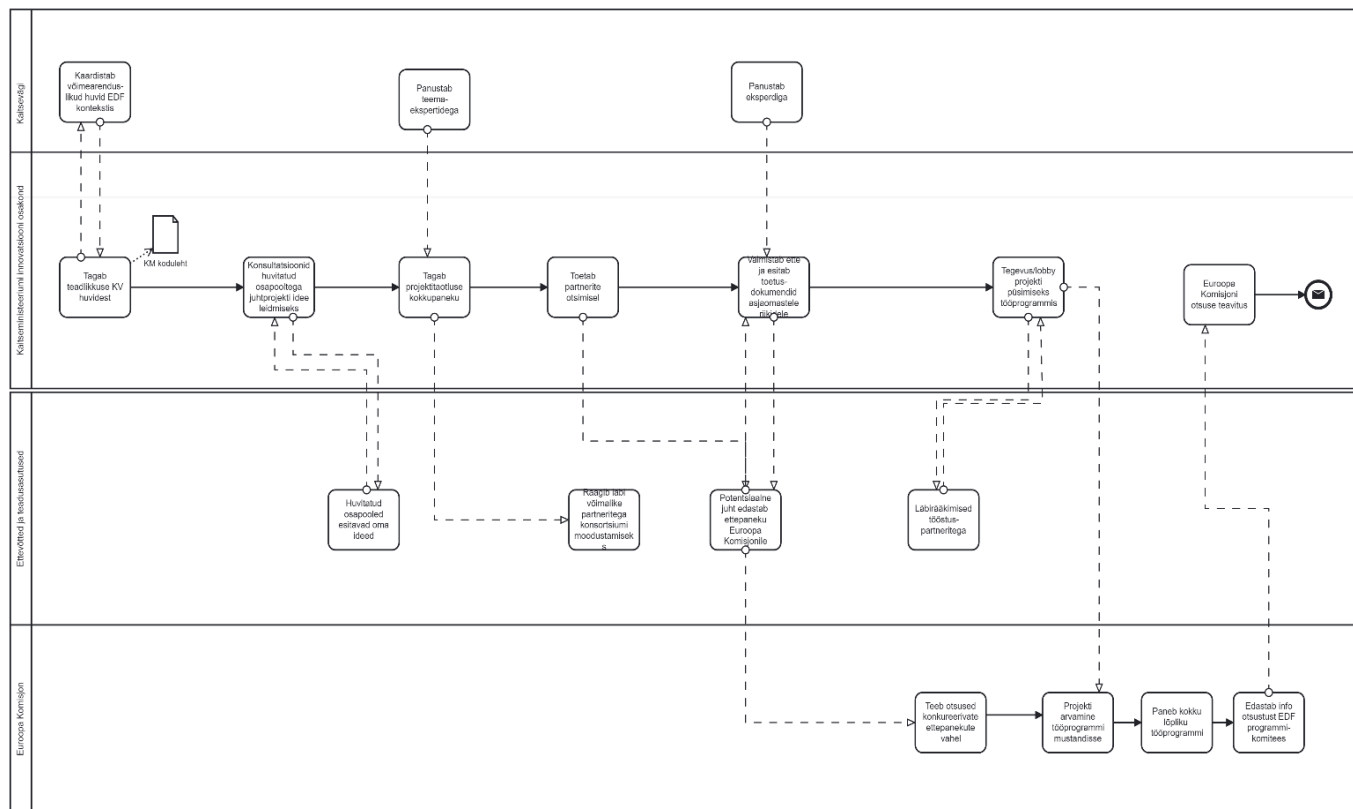
Otsustusprotsess

- Otsustusettepaneku vastavalt tahteavalduse (sh kaasfinantseering) ja toetusavalduse saamiseks teeb Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduskomisjon.
- Kaitseministeeriumi toetatavate taotluste otsustamine koosneb kolmest etapist: 1) ettevalmistusperiood; 2) projektiettepanekute korje; 3) otsustamine.
 - o Ettevalmistusperiood: märtsis võtab Euroopa Komisjoni vastu tööprogrammi, seejärel kujundab Kaitseministeerium valitsemisala ekspertidega (Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Kaitseväe Akadeemia, Kaitsevägi) võimearenduse seisukohast huvipakkuvate tööprogrammi kaardistuse ning informeerib nendest kodulehel. Vajadusel kaasatakse valitsemisalaväliseid eksperte.
 - o Projektiettepanekute korje: alates taotlusvooru avamisest Euroopa Komisjoni poolt kuni septembri esimese pooleni esitavad ettevõtted ja teadusettevõtted ministeeriumile info huvipakkuvate projektide kohta. Vajadusel täpsustatakse esitatud infot ministeeriumi poolt. Pärast ettepanekute infokorje lõppu teeb Kaitseministeeriumi innovatsiooni osakond eelanalüüsi, mõõtes esitatud projektiettepanekute ja seotud dokumentatsiooni kesket kvaliteeti. Eelanalüüsi põhjal moodustatakse ettepanek taotlustest, mis edastatakse toetusotsuse tegemiseks Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduskomisjonile.
 - o Otsustamine toimub oktoobris, mil Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduskomisjon (edaspidi: Komisjon) kujundab laekunud taotluse põhjal ja võimearenduslikke prioriteete silmas pidades otsustusettepanekud.
 - o Komisjoni kuuluvad esindajad Kaitseministeeriumist, Kaitseväe peastaabist, Kaitseväe Akadeemiast, Kaitsealiidu peastaabist ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusest. Vajadusepõhiselt on võimalik teha ka otsustamise istung laiendatud koosseisus, kuhu kutsutakse sellisel juhul juurde valdkonna/teemapõhiseid eksperte;
 - o Üldjuhul toetatakse kõiki toetuskirja (*Letter of Support*) soove.
 - o Kaasfinantseeringu ja tahtekirja (*Letter of Intent*) puhul lähtub Komisjon ettepanekute kujundamisel planeeritud omafinantseeringu võimalustest, võimearenduslikest vajadustest, valitsemisala teadus- ja arendussuundadest ning projekti üldisest innovaatilisusest. Samuti jälgib Komisjon taotluse ettevalmistamise küpsust ja läbimõeldust.
- Otsused kinnitab lõplikult valitsemisala otsustuskoosolek.

Informatsiooni avalikustamine

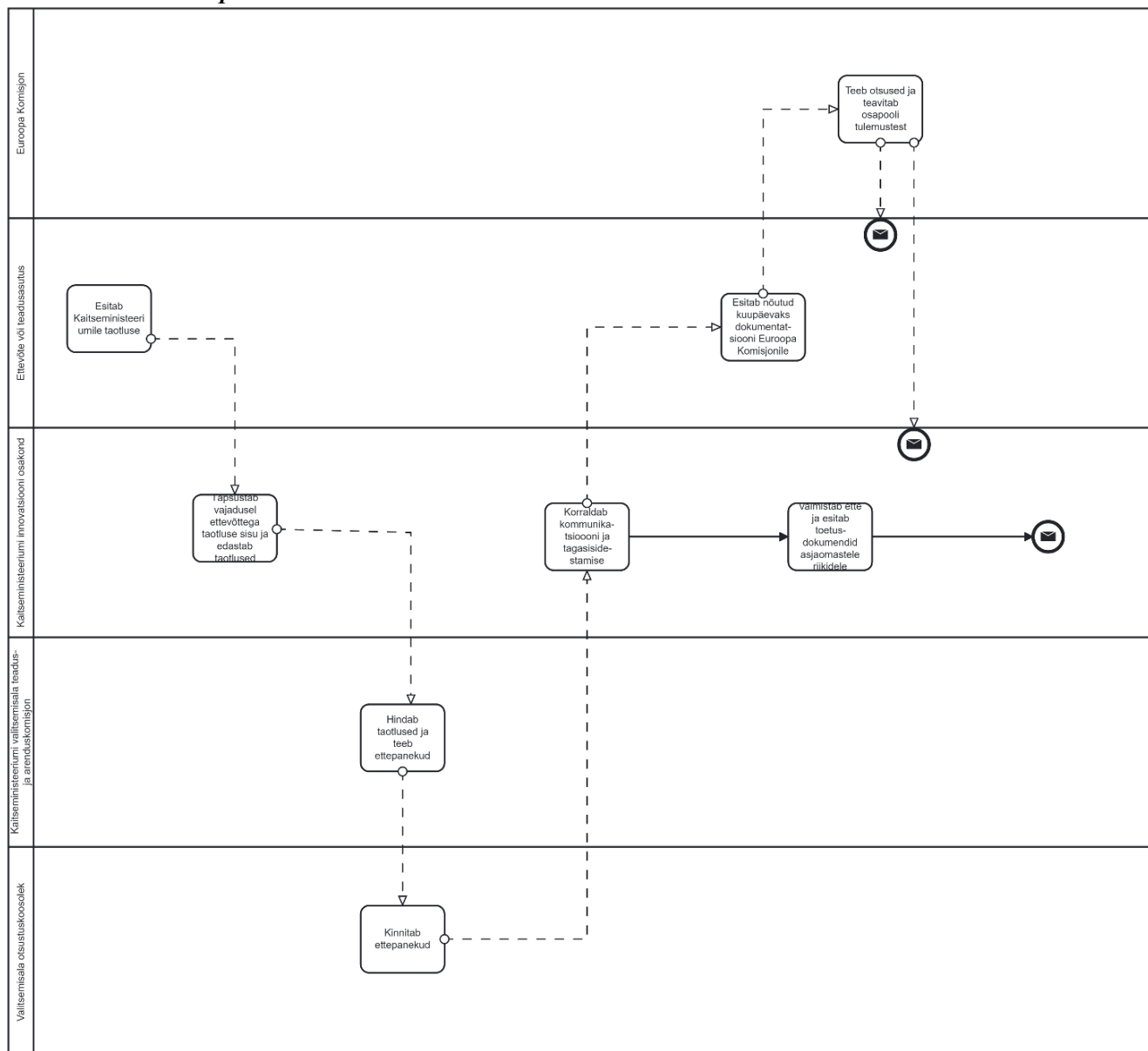
- Euroopa Kaitsefondi üldinfo ja Eesti taotlusvooru info on avalikult kättesaadav Kaitseministeeriumi koduleheküljel, kus kajastatakse kesket eesmärki, taotlusvooru ajakava ning üldisemat teavet osalemise kohta.
- Kaitseministeerium korraldab koostöös EKTL-ga infoseminare ning innovatsioonipäeva Euroopa Kaitsefondi tegevuste tutvustuseks, kogemusteabe vahetamiseks ning uute kontaktide ja koostöösidemete loomiseks.
- Põhiliseks kontaktiks Euroopa Kaitsefondi teemadel on Kaitseministeeriumi Innovatsiooni osakond.

Joonis 1 - juhtprojekt¹

¹ Eesti riigi poolt juhtprojekti esitamine Euroopa Kaitsefondi tööprogrammi tugineb alati Kaitseväge võimearenduse pikaajalistele vajadustele, valdkonna põhiselt olulisusele Euroopas ning Eesti kaitsetööstuse võimekusele juhtida projekti konsortsiumit. Ideest projektitaotluseni jõudmine toimub alati konsultatsioonide, läbirääkimiste ning koostöö alusel. Juhtriigi idee aluseks on vajadus ning ajakohasus, mis tugineb alati täpsele planeerimisele ja vajadustele. Kogu protsessi keskseks osapoolteks on Kaitseministeeriumi innovatsiooni osakond, kes koordineerib konsultatsioone ning läbirääkimisi kaitseväge ja kaitsetööstusega.

Joonis 2 – otsustusprotsess²

² Otsustusprotsessil on kolm olulist suunda: (1) Infovahetus Kaitseministeeriumi innovatsiooni osakonna ning ettevõtete/teadusasutuste vahel – soovide kaardistus sobivate konsortsiumite leidmiseks; (2) projektitaotluste korje innovatsiooniosakonna poolt – Euroopa nõuetele vastavad taotlused edastatakse valitsemisala teadus- ja arenduskomisjonile otsuse-ettepaneku kujundamiseks; (3) valitsemisala teadus- ja arenduskomisjoni koostatud otsuse ettepaneku kiidab heaks valitsemisala otsustuskoosolek – analüüsitud ja tagasisidestatud otsus edastatakse seejärel esimesel võimalusel seotud osapooltele. Kokku kestab otsustusprotsess ajaliselt kuni 2 kuud.